

Ήθη και έθιμα Πάσχα στη Κύπρο

Αλεξάνδρα Τσεκούρα

Υπεύθυνη Δασκάλα: Κα. Ουρανία Σάββα

Ήθη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο Περιεχόμενα

Σάββατο του Λαζάρου – Λαζαράκια.....σελίδα 3
Σάββατο του Λαζάρου – Λαζαρίνες..... σελίδα 4
Λαμπρατζιά..... σελίδα 5
Κυριακή των Βαΐων..... σελίδα 6
Βάψιμο Αυγών..... σελίδα 7
Τσούγκρισμα Αυγών..... σελίδα 8
Φλαούνες..... σελίδα 9
Άγιο Φως..... σελίδα 10
Δείπνο της Ανάστασης..... σελίδα 11
Παραδοσιακά παιχνίδια..... σελίδα 12
Πασχαλινό Τραπέζισελίδα13
Βιβλιογραφία.....σελίδα 14

Ήθη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Το Σάββατο του Λαζάρου

Λαζαράκια

Τα “Λαζαράκια” λοιπόν είναι και αυτά ένα έθιμο όπου φτιάχνουμε μικρά ψωμάκια και μέσα στη ζύμη τους βάζουμε μέλι, καρύδια ή σταφίδες και τα πλάθουμε σε σχήμα ανθρώπου. Κάνουμε δηλαδή το ομοίωμα του Λαζάρου. Λέγανε πως εκείνη την ημέρα όποιος δε φτιάξει “Λαζαράκια” δε θα χορτάσει ψωμί στη διάρκεια της χρονιάς.

Ήθη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Το Σάββατο του Λαζάρου

Λαζαρίνες

Τα κάλαντα του Λαζάρου ήταν γυναικεία υπόθεση με τις Λαζαρίνες» να τραγουδούν και να αναγέλλουν τη χαρμόσυνη γιορτή. Την παραμονή της γιορτής, οι Λαζαρίνες ξεχύνονταν στα χωράφια και μάζευαν λουλούδια με τα οποία στόλιζαν μικρά καλάθια. Φορώντας ειδικές στολές, γύριζαν από σπίτι σε σπίτι τραγουδώντας το Λάζαρο και εισέπρατταν μικρό φιλοδώρημα, χρήματα, αυγά, φρούτα ή άλλα φαγώσιμα.

Έθνη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Λαμπρατζιά

Σχεδόν ένα μήνα πριν το Μεγάλο Σάββατο, τα παιδιά ξεχύνονται στις γειτονιές, σε πάρκα και σε οικοδομές και μαζεύουν ό,τι ξύλα βρουν μπροστά τους. Επιλέγουν ένα σημείο, συνήθως μία μεγάλη αλάνα έξω από την εκκλησία της ενορίας τους και τα τοποθετούν σχηματίζοντας μία πυραμίδα. Ένα μήνα μετά, την ώρα που ο ιερέας ψάλλει τον Καλό Λόγο, η πυραμίδα πιάνει φωτιά. Μέχρι τις πρωινές ώρες τα παιδιά καίνε τον Ιούδα.

Το έθιμο της Λαμπρατζιάς, είναι από τα πιο γνωστά στην Κύπρο και ταξιδεύει μέσα στους αιώνες και σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας, ήδη από την εποχή της τουρκοκρατίας.

Ήθη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο Κυριακή των Βαΐων

Λίγες μέρες πριν την Κυριακή των βαΐων, επίτροποι και μέλη που βοηθούν στην εκκλησία, την στολίζουν με φύλλα ελιάς και Φοινικιάς. Ακόμα φτιάχνουν σταυρουδάκια με φύλλα φοινικιάς, ώστε να τα προσφέρουν στους πιστούς.

Την Κυριακή των βαΐων ο κόσμος φέρνει μαζί του στην εκκλησία δέσμες από φύλλα ελιάς και φοινικιάς, αλλά και μαξιλαροθήκες παραγεμισμένες με αποξηραμένα φύλλα ελιάς. Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας, γίνεται η περιφορά της εκκλησίας, στην οποία σε ορισμένα σημεία ψαλμωδίας οι πιστοί ρίχνουν τα φύλλα ελιάς και φοινικιάς. Οι μαξιλαροθήκες μένουν στην εκκλησία μέχρι να φτάσει η μέρα της Αναλήψεως. Αυτό το έθιμο έχει σκοπό να μας θυμίσει την είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα.

Έθνη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Βάψιμο αυγών

Ένα από τα πιο διαδεδομένα έθιμα του Πάσχα είναι το βάψιμο των αυγών τη Μεγάλη Πέμπτη.

Το αυγό -σύμφωνα με την παράδοση- συμβολίζει τον τάφο του Χριστού που ήταν ερμητικά κλειστός -όπως και το περίβλημα του αυγού- αλλά έκρυβε μέσα του τη «Ζωή», αφού από αυτόν βγήκε ο Ιησούς και αναστήθηκε.

Μπορεί τα τελευταία χρόνια τα αυγά να βάφονται σε διάφορα χρώματα, όμως η παράδοση τα θέλει κόκκινα. Είναι γεγονός πως τα χρωματιστά αυγά τα συναντάμε στην αρχαιότητα, στη Ρώμη, στην Ελλάδα, στην Κίνα, στην Αίγυπτο, ως δώρα στις ανοιξιάτικες γιορτές μαζί με κουνέλια τα οποία είναι το σύμβολο της γονιμότητας.

Μία από τις πιο αποδεκτές είναι πως το κόκκινο συμβολίζει το αίμα και τη θυσία του Ιησού.

Έθη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Τσουγκρίσμα Αυγών

Το έθιμο του τσουγκρίσματος των αυγών ξεκίνησε μάλλον στην Βόρεια Αγγλία ως παιχνίδι: Ο κάτοχος του πιο γερού αυγού, ήταν ο νικητής!

Κανονικά πάντως το πρώτο αυγό που βάφεται σε κάθε σπίτι ανήκει στην Παναγία και δεν πρέπει να το «τσουνγκρίζουμε».

Πολλές νοικοκυρές ακόμα και σήμερα το φυλάνε στο εικονοστάσι όλο το χρόνο μέχρι το επόμενο Πάσχα, αφού λένε πως δεν χαλάει όλη τη χρονιά!

Τη Μεγάλη Πέμπτη του επόμενου έτους το φυτεύουν στα χωράφια τους για να είναι εύφορα, ή το κρεμάνε στα μαντριά των ζώων για να είναι γόνιμα.

Έθνη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Φλαούνες

Οι φλαούνες παρασκευάζονται στην Κύπρο τουλάχιστον από τον 19ο αιώνα. Σύμφωνα με την παράδοση φτιάχνονταν κατά το Μεγάλο Σάββατο και στη συνέχεια μεταφέρονταν στις εκκλησίες και καταναλώνονταν μετά την Ανάσταση.

Οι φλαούνες είναι τρόφιμο που στις παλιότερες εποχές χρησιμοποιούνταν για τη μετάβαση των πιστών από τη νηστεία στην κατανάλωση μη νηστίσιμων τροφών χωρίς να δημιουργούνται στομαχικές διαταραχές.

Έθνη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Άγιο Φως

Η έλευση του Αγίου Φωτός στον Πανάγιο Τάφο του Ιησού Χριστού, κάθε Μεγάλο Σάββατο, είναι ένα θαυμαστό και ιδιαιτέρως τιμώμενο γεγονός, που λαμβάνει χώρα για περισσότερο από μία χιλιετία.

Κάθε χρόνο, κατά τη μεσημβρία του Μεγάλου Σαββάτου, ένα Φως πηγάζει θαυματουργικά από τον Τάφο του Χριστού και ανάβει την αποκαλούμενη «ακοίμητη» κανδήλα στο εσωτερικό του Τάφου. Ταυτόχρονα, γαλανόλευκες εκλάμψεις του Αγίου Φωτός διαχέονται μέσα στον Ναό της Αναστάσεως. Εκείνη την ώρα γίνεται θαύμα και κάποιες από τις κανδήλες και τις λαμπάδες των πιστών ανάβουν από μόνες τους.

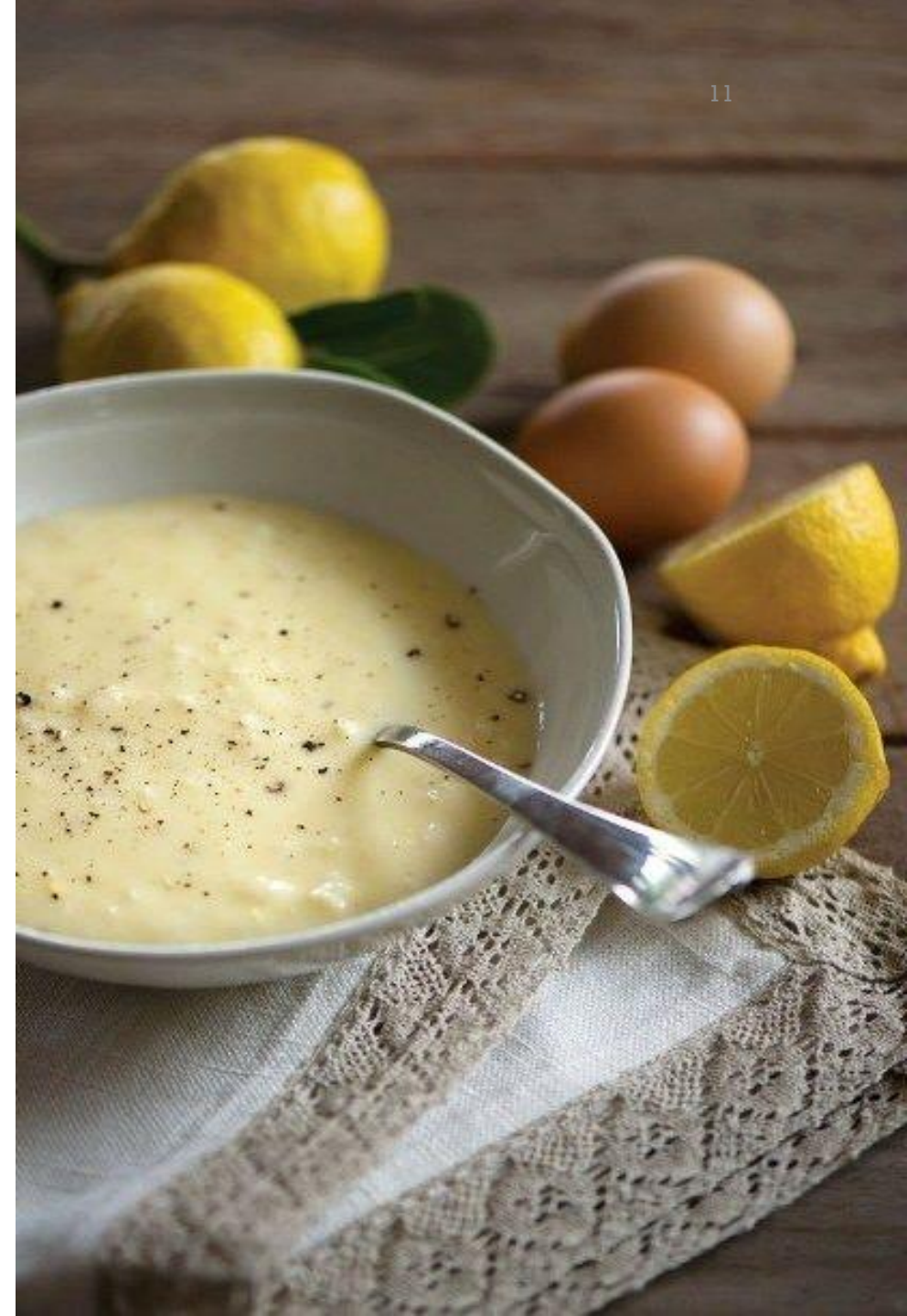

Ήθη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Δείπνο της Ανάστασης

Τη βραδιά της Ανάστασης μετά την εκκλησία κάνουμε ένα από τα πιο σημαντικά οικογενειακά τραπέζια της χρονιάς. Παραδοσιακά φαγητά και αγαπημένα πρόσωπα γιορτάζουμε όλοι μαζί.

Το πρώτο πιάτο πάντα αποτελείται από τη κοτόσουπα ή αυγολέμονη. Η ιδιαίτερη αυτή σούπα προετοιμάζει το στομάχι μετά τη νηστεία για το πλούσιο πασχαλινό τραπέζι.

Έθνη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Παραδοσιακά παιχνίδια

Τη Δευτέρα του Πάσχα, συνηθίζεται, ιδιαίτερα στα χωριά να παίζονται παραδοσιακά παιχνίδια όπως: σακουλοδρομίες, αυγουλοδρομίες, το μαντηλάκι, τα αφκά αφκά πουλώ τα κ.α.

Τα παιχνίδια αυτά συνήθως γίνονται στην αυλή της εκκλησίας ή στη πλατεία του χωριού.

Ήθη και έθιμα του Πάσχα στην Κύπρο

Πασχαλινό Τραπέζι

Το αρνί στα κάρβουνα αποτελεί κύριο μέρος του πασχαλινού τραπέζιού μαζί με συνοδευτικά φαγητά. Βέβαια δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι περίφημες φλαούνες, καθώς και τα ολοκόκκινα αυγά.

Ήθη και έθιμα του Πάσχα

Βιβλιογραφία

<https://www.ert.gr/ert3/oi-lazarines-tis-aianis-stinoyn-to-tsintsiro-stin-plateia-aristoteloy/>

<https://www.cyprusalive.com/el/to-sabbato-toy-lazaroy>

<https://ikypros.com/368598>

<https://prwtokoudouni.weebly.com/uploads/>

<https://www.google.com/search?q=%CE%BA%CF%85>

<https://www.iefimerida.gr/news/407660/giati-vafoyme-ta-ayga-kokkina-simera-megali-pempti>

<https://labelnews.gr/%>

ΤΕΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Ευχαριστώ για την προσοχή και τον χρόνο που αφιερώσατε, ελπίζω να το απολαύσατε

Καλή Ανάσταση σε όλες και όλους
με αγάπη υγεία και ευτυχία!

